

7. DOLOMIT / DOLOMITE

Dolomit patrí do skupiny sedimentárnych karbonátových hornín. Jeho hlavnou horninotvornou zložkou je minerál dolomit $\text{CaMg}(\text{CO}_3)_2$. Prímes tvorí množstvo ďalších minerálov rozličného zloženia aj pôvodu (kalcit, magnezit, siderit, kremeň, pyrit, grafit, ílové minerály a i.). Z organických látok sa hojne vyskytujú humózne a bituminózne prímesi. Geneticky možno ložiská dolomitu rozčleniť na: sedimentárno-diagenetické (v morskom prostredí), chemicko-sedimentárne (pri ústí riek) a hydrotermálno-metasomatické ložiská. Dolomit často vystupuje na ložiskách s vápencom, do ktorého môže plynule chemicky prechádzať. Na základe pomeru obsahu minerálov dolomitu a kalcitu, resp. dolomitu a ílov označujeme horninu ako dolomit, vápnitý dolomit, resp. ílovitý dolomit.

Dolomit sa používa v hutníctve železa, v stavebníctve (stavebný kameň, surovina do omietok – brizolit, výroba dolomitického cementu a vápna), na výrobu ohňovzdorných materiálov, v sklárskom priemysle, v keramickom priemysle, pri odsírovaní spalín tepelných elektrární, ako plnivo gumy alebo ako surovina pre chemický priemysel. V posledných rokoch sa používa aj v zdravotníctve (výroba dolomitových tabliet). Dolomit je potenciálnym zdrojom na výrobu MgO , resp. kovového Mg . Menej kvalitné dolomity sa používajú v poľnohospodárstve (ako priemyselné hnojivo). Polovypálený dolomit (PVD) sa úspešne využíva pri sorpcii ťažkých kovov, filtrácii a pod.

Surovina sa nerecykluje, resp. k recyklácii dochádza druhotne pri niektorých výrobkoch (stavebníctvo, sklárstvo). V poľnohospodárstve sa môžu vzájomne nahrádzať dolomity, vápence, pálené vápno a pod., rovnako pri odsírovaní plynov možno použiť v závislosti od technológie rôzne karbonáty, resp. ich zmesi. Dolomit a vápenec sa vzájomne nahrádzajú pri neutralizácii kyslých vôd, pôd, plynov, prípadne sa môžu nahradiť prírodnými i syntetickými zeolitmi alebo anaerobnými baktériami (biologické technológie).

7.1. Surovinové zdroje SR / Mineral resources

Na Slovensku sa nachádzajú veľmi kvalitné dolomity a dolomitické piesky spĺňajúce kritériá aj na najnáročnejšie sklárske a keramické účely. Dolomity tvoria komplexy hrubé až niekoľko sto metrov, a to najmä v strednom a vrchnom triase. Vyskytujú sa vo všetkých geologických jednotkách centrálnych Západných Karpát – v obalových sériách i tektonických príkrovoch.

- Najväčší význam majú stredno- až vrchnotriasové dolomity vystupujúce v hroniku, kde dosahujú veľkú hrúbku a hojné rozšírenie. Charakteristickým znakom týchto dolomitov je spôsob zvetrávania a rozpadu na jemnú drvinu až dolomitickú múčku, najmä v tektonicky exponovaných miestach. Najznámejšie ložiská sa nachádzajú v Strážovskej hornatine (Mníchova Lehota, Trenčianske Mitice, Malé Kršteňany, Šuja), Považskom Inovci (Hubiná), Veľkej Fatre (Rakša) a Malej Fatre (Kraľovany).

- Na východnom Slovensku sú známe ložiská v obalovej sérii Čiernej hory (Družstevná pri Hornáde – Malá Vieska).

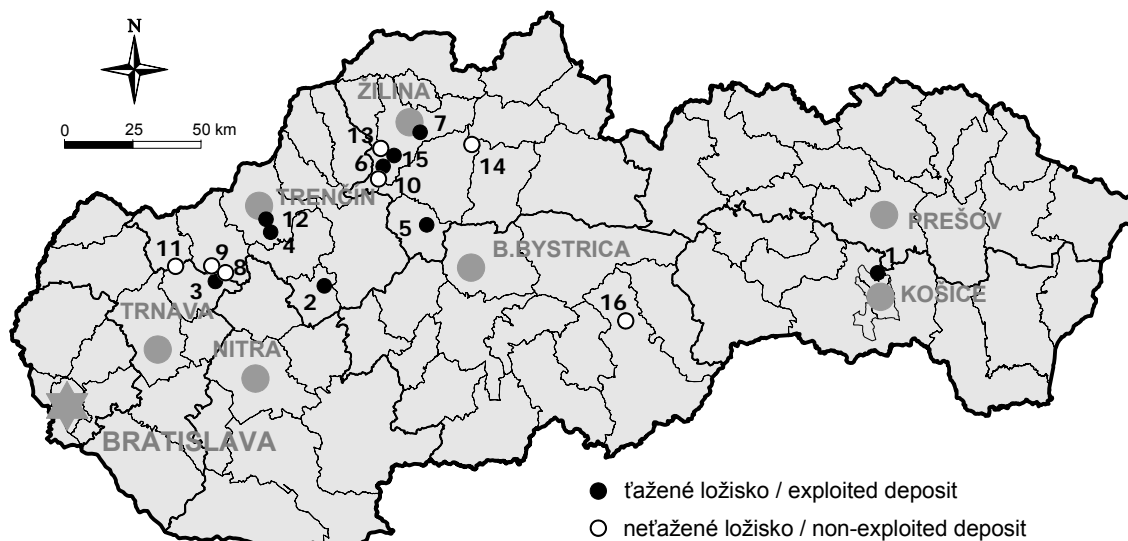
There are many deposits of high quality dolomite in Slovakia. Besides conventional usage, dolomites of Slovak deposits are suitable also for use in glass and ceramics production. Dolomite complexes of the Middle and Upper Triassic reach thickness of several hundred metres. They occur in every geological tectonic unit of central West Carpathians.

- *The most important dolomite deposits of Triassic age occur in the Strážovské Vrchy Mts (Mníchova Lehota, Trenčianske Mitice, Malé Kršteňany and Šuja deposits), in Považský Inovec Mts (Hubiná deposit), in Veľká Fatra Mts (Rakša deposit) and Malá Fatra Mts (Kraľovany deposit).*

- *The only dolomite deposit of the East-Slovakia region occurs in sedimentary cover of the Čierna hora Mts. (Družstevná pri Hornáde deposit).*

7.2. Evidované ložiská SR / Registered deposits

DOLOMIT / DOLOMITE

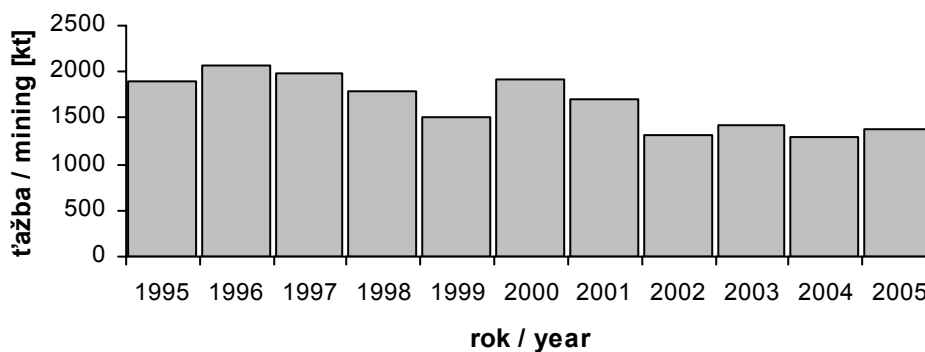
1. Družstevná pri Hornáde	5. Rakša	9. Lúka	13. Veľká Čierna
2. Malé Kršteňany (3 ložiská)	6. Rajec – Šuja	10. Rajecká Lesná	14. Kraľovany II
3. Hubiná	7. Stráňavy – Strečno	11. Košariská (2 ložiská)	15. Lietavská Svinná
4. Rožňové Mitice	8. Modrová (2 ložiská)	12. Trenčianske Mitice	16. Mútnik

7.3. Zásoby a ťažba / Reserves and production data

DOLOMIT / DOLOMITE

Rok / Year	2001	2002	2003	2004	2005
Počet ložísk spolu / Number of deposits	20	20	20	20	20
– z toho ťažených / exploited	10	8	8	8	10
Zásoby spolu / Reserves total [kt]	609 772	608 661	634 995	633 677	632 275
– bilančné / economic (Z-1 + Z-2)	219 183	218 087	217 328	216 049	214 684
– bilančné / economic (Z-3)	381 329	381 314	408 407	408 368	408 331
– nebilančné / potentially economic	9 260	9 260	9 260	9 260	9 260
Ťažba / Mining output [kt]	1 704	1 307	1 416	1 302	1 380

ŤAŽBA DOLOMITU / DOLOMITE MINING 1995 – 2005

7.4. Obchodná štatistika / Trade statistics

Spotreba suroviny je krytá domácou ťažbou. Hodnota vyvezených komodít v r. 2005 predstavovala takmer 179 mil. Sk. Vývoz smeroval do Poľska (59 %) a Českej republiky (41%).

Demand for dolomites is completely satisfied by domestic production. Value of exported commodities reached almost 179 million SKK in 2005. Dolomite was exported to Poland (59 %) and Czech Republic (41 %).

**DOVOZ/VÝVOZ – DOLOMIT
IMPORT/EXPORT DATA – DOLOMITE**

Rok / Year	2001	2002	2003	2004	2005
Dovoz / Import [kt] ¹	N	0,1	0,2	0,1	0,1
Vývoz / Export [kt] ¹	917,6	742,6	691,3	544,1	470,0
Dopyt / Demand [kt] ²	790 e	565	725	758	910

¹ položka colného sadzobníka 2518 / Item 2518 of the Customs Tariff

² dopyt (zdanlivá spotreba) = produkcia + import – export / demand (apparent consumption) = Production + Import – Export

Colné sadzby / Customs tariff (%):

PHS / HS code	Názov / Item	Všeobecné / Common	Zmluvné / Contractual
2518	Dolomit / Dolomite	Bez cla / Duty-free	Bez cla / Duty-free

7.5. Ťažobné organizácie v SR / Mining companies

DOBÝVANIE, spol. s r. o., Stráňavy;
DOLKAM Šuja, a. s., Rajec;
DOLOMIT, a. s., Malá Vieska;
FRYSLA, spol. s r. o., Trenčianske Jastrabie;
HOLCIM, a.s., Rohožník;
KAMEŇOLOMY, spol. s r. o., Nové Mesto nad Váhom;
OKAMEA, spol. s r.o., Dechtice;
V.D.S., a. s., Bratislava.

7.6. Svetová výroba / World production

Celková ťažba dolomitov sa vo svete nesleduje, údaje nie sú k dispozícii.

World production of dolomites is not known, data are not available.

7.7. Ceny na svetovom a domácom trhu / World and domestic market prices

Ceny dolomitov nie sú na svetových trhoch kótované, obchody sa väčšinou realizujú regionálne, ceny sú zmluvné.

Dolomite prices are not quoted on the world markets, commodities are traded mostly regionally, prices are contractual.